

Handleiding voor de leerkracht bij Boerderijeducatie in Gelderland en Overijssel

Regio's:

- Salland, Boerderijeducatie Salland
- Twente: Vereniging Kiekeboer'n
- Noord-Oost Overijssel: Boerderijeducatie IJsseldelta e.o.
- Veluwe, Achterhoek, IJsselvallei: BoerenWijs
- Gelderse Vallei: Leren bij de Boer

Algemeen

Leuk dat je binnenkort met je groep naar de boerderij gaat voor een boerderijles!

Via de boerderijlessen worden kinderen en hun leerkrachten uitgenodigd om kennis te maken met boerenbedrijven in Overijssel en Gelderland. De deelnemende bedrijven vertegenwoordigen verschillende bedrijfstakken, waaronder de melkveehouderij, vleesveehouderij, pluimveehouderij, tuinderij, akkerbouw, groente- en fruitteelt. De boeren hebben een passie voor hun vak, kennen hun dieren, gewassen en het omliggende gebied en willen hun enthousiasme voor het boer zijn graag met de leerlingen delen. Een boerderijles duurt ongeveer twee uur.

Alle educatieboerderijen voldoen aan strenge eisen op het gebied van veiligheid en hygiëne. Daarnaast bezitten de educatieboeren de juiste educatieve vaardigheden. Zij hebben daartoe trainingen gevolgd en bezitten het landelijk keurmerk voor boerderijeducatie.

Doelgroep

Het lesprogramma op de boerderij is bedoeld voor groepen 3 t/m 8 van het basisonderwijs. Voor elke doelgroep is er op ieder bedrijf een eigen programma. Vraag de educatieboer naar de mogelijkheden.

Gemeenschappelijke leerdoelen

- Leerlingen ontdekken en beleven het (cultuur)landschap en de dieren op en rond de boerderij.
- Leerlingen verwerven kennis en inzicht in de producten en dieren van de boerderij. De invalshoek hierbij is: kennis verwerven door ontdekken en beleven.

Aansluiting kerndoelen

- 34 De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.
- 39 De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
- 40 De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.
- 41 De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.
- 44 Kennis van producten.

Organisatie

Vorbereiding

- Neem uiterlijk 2-3 weken van te voren contact op met de educatieboer, om te overleggen over het programma en aansluiting op het lesprogramma van je school/groep. Contactgegevens van je educatieboer vind je op de mailbevestiging die verstuurd is na boeking of op de website:
Voor Salland: <https://www.boerderijeducatiesalland.nl/onze-boeren/>
Voor Twente: <https://www.kiekeboeren.nl/kiekeboern/>
Voor Noord-Oost Overijssel: <https://www.gcijseldelta.nl/boerderijeducatie.html>
Voor Gelderse Vallei: <https://lerenbijdeboer.nl/de-educatieboeren/>
Voor IJsselvallei-Veluwe-Achterhoek-Liemers: www.boerenwijs.nl
- Overleg met de boer of en hoeveel groepjes er gemaakt moeten worden en hoeveel begeleiders er nodig zijn, hoe het zit met de route, parkeren en andere zaken.
- Regel op tijd begeleiders (minimaal een ouder per vijf leerlingen) en vervoer naar de boerderij. Geef elke begeleider een kopie van de 'Brief voor begeleiders - Boerderijles' (bijlage) .
- Plan de voorbereidende les op school enkele dagen voor het bezoek aan de boerderij. Suggesties ter voorbereiding vind je iets verderop.
- Rooster jezelf bij voorkeur vrij, zodat je de ouders kunt begeleiden en het contact met de boer of boerin kunt onderhouden.
- Denk aan de regelgeving wat betreft veiligheid en organisatie die de school stelt voor het doen van uitstapjes zoals deze boerderijles.
- Zorg dat de leerlingen geschikte kleding dragen: (warme) kleding die vies mag worden.
- Mochten er foto's worden gemaakt, maak dan met de onderling afspraken over gebruik van foto's in het kader van de AVG privacywet.

Lessuggesties ter voorbereiding / verwerking van de inhoud

Zie blz 5 en 6. Veel leuk lesmateriaal is op papier of digitaal aan te vragen.

Vorbereiding van de leerlingen op het boerderijbezoek

Vertel aan de leerlingen:

- Bekijk samen de website of facebookpagina van de educatieboer, om alvast een indruk te krijgen van het bedrijf en de boer (in). Contactgegevens van je educatieboer vind je op de website van een regio (zie hierboven).
- Plaats, tijd en vervoersmiddel
- Wie er mee gaan als begeleiders
- Om oude en gepaste kleding (laarzen, regenkleding, warme kleding) aan te trekken. Op de boerderij kan het koud zijn!
- Wie in welk groepje zit
- Bespreek alvast met de leerlingen dat er ook op een boerenbedrijf huisregels gelden. Het gaat om een werkend boerenbedrijf: je mag niet zomaar overal komen of op klimmen. Kijk goed uit voor grote machines. De boer(in) zal ook de regels nog vertellen, als je met de klas

op zijn/haar bedrijf komt! Bespreek de regels: hoe gedraag je je bij de boer(in) op zijn/haar erf?

- Wees rustig bij de dieren: loop rustig en praat zacht.
- Maak niks kapot, pluk niet zomaar fruit en trek geen gewassen uit de grond.
- Klim niet zonder toestemming op machines, hooibalen enz.
- Sluit hekken en deuren achter je.
- Luister naar de boer(in) en zijn/haar regels!

Verwerking van de boerderijles

Teruggekomen op school kun je samen met de leerlingen nabespreken hoe ze het boerderijbezoek ervaren hebben. Wat is ze opgevallen? Wat vonden ze het meest bijzonder? Laat de kinderen hun ervaringen verwerken in het maken van een verhaal, beeld, tekeningen etc. Leuke lessuggesties staan op blz 5 en 6 met linkjes naar online aan te vragen lesmateriaal.

Lesmateriaal voor in de klas, ter voorbereiding op of verwerking van het boerderijbezoek

Hieronder staat per bedrijfssoort een link naar geschikt lesmateriaal, dat op school gebruikt kan worden om de boerderijles goed voor te bereiden en/ of te verwerken.

Melkveehouderij

Ter voorbereiding en verwerking op school kunnen leerkrachten materiaal aanvragen via Zuivelonline of Smaakmissie zuivel (alleen groep 3,4).

- Groep 1-4: Tim zoekt de koe:
<https://www.zuivelonline.nl/onderwijs/groep-1-4/>
- Groep 3-4 sluit ook aan bij smaakmissies.
<https://www.smaakmissies.nl/missie/zuivel/>
- Groep 5-6: Op de boerderij van Jet.
<https://www.zuivelonline.nl/onderwijs/groep-5-6/>
- Groep 7-8: <https://www.zuivelonline.nl/onderwijs/groep-7-8/>

Leerkrachten kunnen kiezen uit materiaal op papier of online. Na afloop kunnen leerlingen (groep 5-6 en 7-8) het boerderijbewijs halen (zie website <https://www.zuivelonline.nl/onderwijs/>)

Kijk voor nog meer materiaal ook eens op:

<https://www.boerderijeducatienederland.nl/lesmateriaal/melkvee/>

Pluimveehouderij

Ter voorbereiding en verwerking op school kunnen leerkrachten hier materiaal downloaden:

<https://www.boerderijeducatienederland.nl/lesmateriaal/legpluimvee/>

Vleesveeteelt

Ter voorbereiding en verwerking op school kunnen leerkrachten hier materiaal downloaden:

<https://www.boerderijeducatienederland.nl/lesmateriaal/vleesvee/>

Varkenshouderij

Ter voorbereiding en verwerking op school kunnen leerkrachten hier materiaal downloaden:

<https://www.boerderijeducatienederland.nl/lesmateriaal/varkens/>

Geitenhouderij

Ter voorbereiding en verwerking op school kunnen leerkrachten hier materiaal downloaden:

<https://www.boerderijeducatienederland.nl/lesmateriaal/geiten/>

Akkerbouw

Ter voorbereiding en verwerking op school kunnen leerkrachten hier materiaal downloaden:

<https://www.boerderijeducatienederland.nl/lesmateriaal/akkerbouw/>

Bijlage Brief voor begeleiders – Boerderijles

Beste ouder,

Fijn dat u meegaat als begeleider naar de boerderijles op een agrarisch bedrijf.

Datum:

Vertrektijd + -plaats:

Contactpersoon school:

Naam boer:

Adres boerderij:

Om van de les op de boerderij een leerzaam succes te maken, volgt hieronder enige informatie.

Indeling les

Hoewel elke les door iedere boer(in) op eigen wijze wordt ingevuld, heeft de les ongeveer de volgende indeling:

1. De boer of boerin verzamelt de kinderen en de begeleiders op een centrale plek (meestal een ruimte met stobalen).
2. De boer of boerin vertelt over het bedrijf en het programma.
3. Een rondleiding over de boerderok, zodat de leerlingen zich kunnen oriënteren en de eerste nieuwsgierigheid er af is. Tijdens deze rondleiding laat de boer(in) ook de plekken zien waar de opdrachten worden gedaan. Dit is belangrijk voor u als begeleider; zo vindt u de opdrachten gemakkelijk weer terug.
4. Eventueel vindt een groepsdemonstratie plaats.
5. De leerlingen voeren in groepjes ongeveer 4-6 opdrachten uit op het erf, in de stal, in het weiland etc.
6. Op de centrale plek sluit de boer(in) de les af. De leerlingen krijgen gelegenheid om vragen te stellen.

Uitvoering van opdrachten

- Op de boerderij zijn op een aantal plekken met opdrachten.
- De groepjes rouleren langs de opdrachten, er wordt ongeveer om de 10 minuten gewisseld. De boer(in) geeft aan of u de tijd zelf bij moet houden of dat hij/zij dat doet (horloge mee!)
- Op elke plek liggen een opdrachtkaart en de benodigde materialen. Laat de opdrachtkaart voorlezen door één van de leerlingen.
- De les staat in het teken van beleven en ervaren. Inhoudelijke kennis is hier ondergeschikt aan. Geef als begeleider de leerlingen eerst de ruimte om een nieuwe plek zelf te ontdekken; voer daarna de opdracht uit.
- Zorg dat de spullen weer teruggedeeld worden, geopende deuren weer dichtgedaan enz.
- Vragen kunnen altijd aan de boer(in) worden gesteld.

Gedragsregels

Op school is een aantal regels met de leerlingen besproken; u kunt ze dus hierop aanspreken. De regels zijn:

- Wees rustig bij de dieren.
- Maak niks kapot, pluk niet zomaar fruit en trek geen gewassen uit de grond.
- Klim niet zonder toestemming op machines, hooibalen enz.
- Sluit hekken en deuren achter je.
- Luister naar de boer(in) en zijn/haar regels!

Op de boerderij

- De boer of boerin ontvangt de hele groep leerlingen op de boerderij. Hij of zij vertelt kort iets over de boerderij en vertelt tijdens een rondleiding op het bedrijf waar de groepjes leerlingen mogen komen.
- Elke groep gaat samen met een begeleider op pad. Op diverse plaatsen zijn opdrachten en staan zo nodig de materialen klaar.
- De leerkracht loopt rond, helpt de begeleiders en onderhoudt contact met de boer(in).
- Ruim op tijd voor vertrek zorgt de leerkracht dat alle leerlingen op een afgesproken plek bij elkaar komen.
- De leerlingen krijgen gelegenheid om vragen aan de boer of boerin te stellen.

Het boerderijbezoek duurt ongeveer 2 uur.